

**Stabbursdalen
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
9815 Vadsø

Besøksadresse
Stabbursnes
9710 Indre Billefjord

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 77
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/stabbursdalen

NIBIO - NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI
Postboks 115
1431 ÅS

Saksbehandler Karoline Salmila

Vår ref. 2021/5804-2 432.3

Deres ref.

Dato 11.06.2021

Melding om vedtak - Dispensasjon til bruk av helikopter ved landsskogstaksering - Norsk institutt for bioøkonomi

Stabbursdalen nasjonalparkstyre har mottatt deres søknad om dispensasjon til motorferdsel med helikopter den 31. mai 2021.

Nasjonalparkforvalter har ved delegert myndighet fattet vedtak den 11. juni 2021, som følger på neste side.

Fra og med side 3 i dette brevet følger saksutredning.

Med hilsen

Karoline Salmila
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedtak i sak 2021/5804

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gis Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) v/Knut Ole Viken til en (1) landing med helikopter i sammenheng med landskogstaksering i Stabbursdalen nasjonalpark.

Vilkår for dispensasjonen:

- Dispensasjon landskogstakseringen gjelder i perioden 26. juli til 10. september 2021.
- Det gis dispensasjon til en (1) landing ved prøvefelt G1424 med helikopter.
- I sammenheng med feltarbeidet hvor behovet er transport av feltutstyr og personell skal all flyging til og fra landingspunkt foregå i en høyde over 300 meter over bakken.
- Flyging og landing med helikopter skal skje i dialog med Statens naturoppsyn (SNO). NIBIO er forpliktet til å rette seg etter eventuelle anvisninger fra SNO når det gjelder flygerute.
- SNO skal varsles om flyvningen en dag i forveien. Kontaktperson er Daniel Leirbakken, tlf: 901 24 568.
- Ferdsel og aktivitet skal minimaliseres og skje på en slik måte plante-, fugle- og dyreliv påføres minst mulig forstyrrelser og stress. Unødvendig forstyrrelse av plante-, fugle- og dyrelivet, herunder reinflokker, i området skal unngås.
- Denne dispensasjonen må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.
- Etter endt sesong skal en kort rapport fra årets aktivitet sendes til Stabbursdalen nasjonalparkstyre.
- Forskningsinstitusjoner må selv påse at alle nødvendige tillatelser fra grunneiere eller etter annet lovverk er innhentet i forkant av helikopterturen.

Det anmodes til dialog med reindrifta i forkant av feltarbeid, helikopterflyging og -landing.

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og skal sendes via nasjonalparkstyrets adresse under, jf. forvaltningsloven § 32.

Stabbursdalen nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

e-post: stftpost@statsforvaleren.no

Kart over prøvelfelt G1424 (rødt kryss).

Saksopplysninger

Stabbursdalen nasjonalparkstyre mottok søknad den 31. mai 2021 om dispensasjon til bruk av helikopter i sammenheng med landskogtaksering i et felt i Stabbursdalen nasjonalpark (se vedlagt kart, punkt G1424). De søker om denne tillatelsen hvert femte år. De søker om dispensasjon til frakt av personell og utstyr med helikopter, hvor de ønsker å fly og lande 1 gang i perioden 26. juli til 10. september 2021.

Landskogtakseringen ble startet opp i 1919 fordi det allerede da var bekymringer og uvisshet om tilstanden til skogene i Norge. Takseringen er et bidrag for å sikre en bærekraftig forvaltning av skogene. Informasjonen sier noe om skogstyper, volum og tilvekst for ulike treslag, samt foekomst av viktige livsmiljøer i skog. Talseromgem inkluderer skog over barmarksgrens.. Dataene fremskaffer grunnlag for nasjonal og regional skogsstatistikk, og informasjon om tilsatanden i norsk skog generelt. Verneområder inngår i denne kartleggingen. Dette gir grunnlag for Norges rapportering av karbonopptak og karbonlagring i utmark til FNs klimapanel og kyotoavtalen.

Tidligere har Statsforvalteren i Troms og Finnmark gitt dispensasjon til bruk av helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark for dette landsdekkende prosjektet (vedtak fattet 28. juni 2010). Det ble da gjennomført landskogstaksering i regi av Norsk institutt for skog og landskap. De gjennomfører et nasjonalt arealregnskap i Norge i samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB). Hensikten er å skaffe oversikt over mengde og beliggenhet av ulike arealtypen i hele landet. Det oppsøker permanente prøveflater etter rullerende syklus på 5 år. Datamaterialet fra Stabbursdalen nasjonalpark inngår i en større rapport om skogtilstanden i nasjonalparker og reservater fra 2018. Prosjektet utføres etter bestilling fra Miljødirektoratet som ønsker bedre samlet arealstatistikk for vernede områder i Norge.

Søker viser til store avstander i Finnmark, økonomi, effektivisering og sikkerhet for takseringspersonell som argumenter for å benytte helikoptertransport til de mest fjerntliggende prøveflatene. Det vil ikke være nødvendig å fly så lavt som 300 meter bortsett fra i forbindelse med landing og letting. Grunneier vil bli kontaktet av søker.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og Gáisáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I følge verneforskriften til Stabbursdalen nasjonalpark § 3 punkt 5.1 skal all ferdsel skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Videre kan Miljødirektoratet ved

forskrift fastsette at dyrelivet eller enkeltarter skal være totalfredet i hele eller deler av nasjonalparken, jf. verneforskriften § 3 punkt 3.2 andre ledd.

Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft 1. juli 2009. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 -12 er vurdert, jf. nml. § 7 i loven. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-varprinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter nml. § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter nml. § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Verneforskriften for nasjonalparken sier at motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter, jf. § 6.1 i verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark. I § 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, og i § 6.3 åpnes det for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del formål. Denne saken må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven da det i verneforskriften ikke er åpnet for bruk av helikopter til dette omsøkte formålet. Stabbursdalen nasjonalparkstyre kan etter § 48 i naturmangfoldloven gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I rundskriv fra Miljødirektoratet "Forvaltning av verneforskrifter", revidert januar 2014, redegjøres det for hvordan nml. § 48 i skal forstås. Her framgår det at bestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Det er i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker som omfattes av bestemmelsen. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

I verneforskrifter etter naturvernloven, herunder verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark, er det en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser, denne bestemmelsen er ikke videreført i nml. Alle eksisterende verneforskrifter etter naturvernloven skal fortsatt gjelde, jamfør nml. § 77. Likevel gjelder nml. § 48 i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i gjeldende verneforskrifter. Dette innebærer at forvaltningsmyndigheten etter nml. § 48 kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig jf. punkt 7.6, dispensasjon for «vitenskapelige undersøkelser» i rundskrivet «Forvaltning av verneforskrifter». I rundskrivet heter det at

forvaltningsmyndigheten alltid skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning.

Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Videre heter det at det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer lempelig eller kurant dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av fast anlegg eller terrenginngrep i verneområdene. Tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene bør det som regel gis dispensasjon til, da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Vurdering

Verneformålet er å unngå uønsket og økt motorisert trafikk inn i fjerntliggende og viktige vilt- og utmarksområder. Stabbursdalen nasjonalpark er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Vernet av Stabbursdalen nasjonalpark skal beskytte dyrelivet mot unødig forstyrrelse eller trusler av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det kan oppstå tilfeller hvor også lovlig ferdsel kan være til skade for viltet, vegetasjon eller kulturminner. Ferdsel og motorferdsel skal ikke være til hinder for en eventuell oppbygging eller reetablering av sårbare arter. I følge nml. § 5 skal artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt. Man må derfor ta vare på artenes økologiske funksjonsområder. Det generelle motorferdselsforbudet er innført for å skjerme dyre-, plantelivet, tamrein og terrenget for forstyrrelser og kjøreskader. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt. Et viktig kriterium for å kunne innvilge en dispensasjon fra verneforskriften er som nevnt at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark åpner i utgangspunktet ikke for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til det omsøkte tiltaket. Saken må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. Omfang, miljøvirkningen og nødvendigheten av tiltaket har betydning for den konkrete skjønsmessige vurderingen av tiltaket.

Flyvingen det søkes om er i forbindelse med utarbeiding av et nasjonalt arealregnskap for Norge. Et slikt arealregnskap skal gi oversikt over arealstatus og rapportere om endringer mellom ulike areal typer. Behovet for nasjonal arealstatistikk blir stadig større, da det er behov for mer konkret og lokal kunnskap om biologisk mangfold, landskapsendringer og bruk av utmarksarealer. Forvalters vurdering er at den omsøkte aktiviteten er nødvendig å lokalisere til verneområdene, siden takseringen er landsdekkende og prosjektet også innbefatter vernede områder i Norge, jf. nml. § 10. Det er avgjørende for arealstatistikken at alle utvalgte prøveflatene blir undersøkt. Det vil være uheldig om verneområdene setter stopper for en helhetlig kartlegging av skog og vegetasjon i Norge.

Denne kartleggingen bidrar til å øke kunnskapen om skog verneområdene, jf. nml. § 8, og kan bidra til å fremme verneverdiene. Et prøvefelt vil ikke kunne gi en nøyaktig statusoversikt

for hele Stabbursdalen nasjonalparks vegetasjon og landskap, men vil kunne vise til eventuelle endringer over tid innenfor det aktuelle prøvefeltet. Slike kartlegginger av Stabbursdalen nasjonalparks arealer som bidrar til å øke kunnskapsgrunnlaget for forvaltningen bør tillates. Forvalter vurderer også at formålet, herunder innhenting av kunnskap om tilstanden for norsk skog og andre tresatte arealer, som viktig for oppnåelse av nasjonale miljømål.

Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. I Stabbursdalen er formålet først og fremst å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, jf. § 9. Lavtflyvning og landing med helikopter medfører mye støy og forstyrrelse for dyre- og fuglelivet. Støyen medfører også en forstyrrelse for utøvere av friluftsliv som oppsøker verneområdene for å oppleve ro og stillhet. Den negative påvirkningen av helikopter reduseres ved å fly over 300 meter til og fra prøvefeltet. Bruk av helikopter vil heller ikke medføre skade på terreng eller vegetasjon og ansees derfor som en mer miljøforsvarlig teknikk enn for eksempel bruk av ATV, jf. nml. § 12. Den omsøkte tidsperioden er utenfor den mest sårbare yngle- og hekkeperioden. Det forutsettes at fugle-, dyre- og plantelivet ikke forstyrres unødvendig mye og over uhensiktsmessig lang tid. Påvirkningen som vil oppstå vil være kortvarig og forbigående og vil ikke sette varige spor. Tiltaket vurderes derfor isolert sett til ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. Forvalter vurderer at NIBIO innehar meget god naturfaglig kompetanse når det gjelder sårbare arter i området med bakgrunn i at dette prosjektet har pågått over mange år i de samme områdene. Det forventes derfor ingen miljøforringelse ved forskningsprosjektet, hvor kostnadene kan bli krev dekket av søker, jf. nml. § 11. Forvalter anser det heller ikke som sannsynlig at mange andre søker om dispensasjon på tilsvarende grunnlag som NIBIO. Undersøkelsene vil kunne øke kunnskapen om verneområdene og til å fremme verneverdiene, jf. nml. § 8. Den samlede belastning, jf. nml § 10 vurderes derfor som liten. Kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 anses til å være tilstrekkelig. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt, jf. naturmangfoldloven § 9.

På grunn av prøvefeltets plassering og for å få gjennomført en rasjonell kartlegging er det behov for helikoptertransport. Flyvingen vil medføre kortvarig forstyrrelser i løpet av en dag. Ut fra nytteverdien av kartleggingen finner forvalter etter en totalvurdering at omsøkte aktivitet i Stabbursdalen nasjonalpark bør kunne tillates.

Reinbeitedistrikt 16 har beitetid i nasjonalparken fra 1. april til 15. november. Det anmodes om at NIBIO oppretter kontakt med reindriften i området før flygning og landing, for å avklare og gjøre reineiere oppmerksom på flyaktiviteten. I verneområde for Stabbursdalen er det 4 siidaer. Prøvefeltet ligger i Láhtin-siida sitt sommerarbeiteområde. Kontaktinformasjon til denne siidaen er:

- Láhtin-siida v/ Anna Ravna Gaup: Tlf. 418 55 018.

Faste kopimottakere for Stabbursdalen nasjonalparkstyre:

Porsanger kommune	Rådhuset	9712	Lakselv	postmottak@porsanger.kommune.no
Hammerfest kommune	Postboks 1224	9616	Hammerfest	servicekontoret@hammerfest.kommune.no
Landbruksdirektoratet-ARD	Postboks 8140 Dep	0033	Oslo	postmottak@landbruksdirektoratet.no
Luftfartstilsynet	Postboks 243	8001	Bodø	postmottak@cca.no
SNO Lakselv	Stabbursnes	9710	Indre Billefjord	
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	Vadsø	fmtfpost@fylkesmannen.no
Troms og Finnmark Fylkeskommune	Postboks 701	9815	Vadsø	postmottak@tffk.no
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	Vadsø	post@fefo.no
Sámediggi - Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	Karasjok	samediggi@samediggi.no
Reinbeitedistrikt 16	Postboks 185	9735	Karasjok	postmottak@reinbeitedistrikt-16-karasjok-vest.no
Vuorji siida v/ Anders Nils S. Anti	Bahkiljohka 74	9730	Karasjok	andersnsanti@gmail.com
Njeaiddán siida v/Per Inge Johansen	Jorbajeakkáš 16	9730	Karasjok	pigi@live.no
Skáidedduottar siida v/ Rasmus John S. Anti og Nils John Meløy	Bahkiljohka 80	9730	Karasjok	nilsjmeloy@gmail.com
Láhtin siida v/Anna Ravna Gaup	Ravdojohka 72	9730	Karasjok	anna.ravna.gaup@gmail.com